

‘Een warmtepomp verbruikt energie op piekmomenten, maar kan ook een onderdeel van de oplossing zijn’

Frank Agterberg
Voorzitter Vereniging Warmtepompen en
Branchevereniging Bodemenergie

‘LATEN WE DOORPAKKEN EN DE GEBOUWDE OMGEVING ÉCHT VAN HET AARDGAS AF KRIJGEN’

In 2016 ging de ISDE-subsidie van start. Sindsdien groeit het aantal warmtepompen in Nederland hard. In 2022 werden er 110.000 warmtepompen in ons land geïnstalleerd. Dat is 57% meer dan in het jaar daarvoor. Sinds 2020 is alle nieuwbouw aardgasloos, wat erin resulteert dat zo'n 90% van de nieuwbouwwoningen gebruik maakt van warmtepompen. De overige 10% wordt verwarmd met stadsverwarming of een andere collectieve voorziening. In de bestaande bouw moet nog het meeste gebeuren, en dat gaat niet vanzelf.

Het is de bedoeling dat er 1 miljoen (hybride) warmtepompen komen in bestaande woningen in 2030. Daarvoor moet zowel de levering van de pompen als de installatiecapaciteit worden vergroot. Het is dus zaak om de productie binnen Nederland op te schalen of om meer te importeren. Hierbij moeten geleidelijk ook andere koudemiddelen ingezet worden, aangezien F-gassen een klimaatveranderend effect hebben. Met name propaan wordt gezien als het nieuwe koudemiddel. Ik zie dat er op grote schaal nieuwe warmtepompen geproduceerd worden. Vrijwel alle warmtepompleveranciers hebben inmiddels wel minimaal één pomp met propaan in het assortiment.

Warmtepomp als onderdeel van de oplossing

Warmtepompen, zonnepanelen en elektrisch vervoer belasten samen het elektriciteitsnet het meest. Het net moet dus verzaard worden met minimaal een factor 2 en het moet slimmer gebruikt worden, bijvoorbeeld door middel van smart grids. Een warmtepomp verbruikt energie op piekmomenten, maar kan ook een onderdeel van de oplossing zijn. Wanneer er veel zonnestroom is, kun je de warmtepomp bijvoorbeeld een voorschot laten nemen op de productie van warm tapwater. Een andere manier om de piekbelasting te verlagen, is het aan laten staan van de warmtepomp. Als je hem pas aanzet wanneer je warmte nodig hebt, moet de warmtepomp harder werken voor de gewenste temperatuur en krijg je dus meer piekbelasting. Het voordeel is dat warmtepompen relatief zuinig zijn in stroomverbruik en een groot rendement opleveren, van 300% tot 600% op elektriciteit, afhankelijk van het type. Een warmtepomp is dus altijd duurzamer en qua variabele kosten goedkoper dan een elektrische kachel en zeker dan een cv-ketel.

Gebouweigenaren stimuleren

Niet alleen binnen de woningbouw, maar ook binnen de utiliteitsbouw is nog een wereld te winnen. Daarin zit gemiddeld net zoveel oppervlakte als in woningen, dus de te verduurzamen ruimte is net zo groot. Toch gaat daar veel minder aandacht naartoe; de verduurzaming groeit met minder dan 10% per jaar. Het aantal in werking zijnde bodemgekoppelde systemen (WKO's) groeit zelfs nauwelijks. Een stimulans hierin zou het handhaven van de energielabel C-verplichting voor alle kantoorgebouwen kunnen zijn, en hopelijk helpt het dat de investeringsubsidie voor warmtepompen is opgerekt van 70 kW naar 400 kW capaciteit. Ook zou er een betere incentive moeten komen voor gebouweigenaren. Zij verhuren hun gebouwen meestal, waardoor ze kosten kunnen doorberekenen. Verduurzamen heeft voor hen financieel gezien dan weinig zin. Wel wordt de Erkende Maatregelenlijst (EML) verscherpt. Het lijkt erop dat (hybride) warmtepompen op deze lijst van erkende energiebesparende maatregelen voor bedrijven gaan komen. Daarop staan maatregelen die verplicht zijn, omdat deze een terugverdientijd van vijf jaar of minder hebben en dat geldt inmiddels voor een (hybride) warmtepomp. Op deze manier wordt het zowel verplicht als aantrekkelijk voor gebouwbeheerders om verder te verduurzamen.

Als we deze problemen in de komende drie jaar oplossen, dan staat alles klaar om door te pakken en de gebouwde omgeving uiteindelijk van het aardgas af te krijgen. Laten we ons daar met zijn allen hard voor maken. ■